Περίοδος Γ' Ἔτος Α' Ἀθήνησι Ἰανουάριος 1902 Ἀριθ. 4

ΤΟ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Ἐτησία συνδρομὴ προπληρωτέα
Ἐν τῷ Ἐσωτερικῷ..... Δρ. 4
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ..... Φρ. 4
[Εἰς τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου ἀποστέλεται δωρεάν].

Διατριβαί, εἰδήσεις κ.λ.π.
Δέον νὰ ἀπευθύνωνται
Πρὸς τὸν
ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἑνώσει.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Γενικὴ προπαρασκευὴ διὰ τοῦ πρακτικοῦ βίου ὑπὸ Μ. Κ. Σακελλαροπούλου. — Μνημόσυνα ὑπὲρ τοῦ Πετρίδου, ἐν Πειραιεῖ. — Λόγος ἐπιμνημόσυνος ὑπὸ Β. Γογιᾶ. — Ὁμιλία περὶ λαϊκῆς σχολῆς ἐν Καρδίτσῃ ὑπὸ Δ. Δέπου. — Προαγωγὴ Δημοδιδασκάλων. — Πρὸς τοὺς συναδέλφους. — Ἐργασίαι τοῦ Συνδέσμου. — Παιδαγωγικὸν συνέδριον τὴν 17 Μαρτίου· περὶ τῆς πρώτης ἀναγνώσεως. — Κατάλογος μελῶν. — Δηλώσεις.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΒΙΟΝ

(Ἀπόσπασμα ἐξ ἐλευθέρας ἀνεκδότου μεταφράσεως τοῦ Θεόφρονος τοῦ Καμπίου)

Ἦτο ὡραία ἑσπέρα τῆς ἀνοίξεως ἐξ ἐκείνων, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἠρεμία τῆς φύσεως φέρει καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τὴν γαλήνην καὶ παρακινεῖ αὐτὰς εἰς σκέψεις ἀγαθάς. Πανταχοῦ ἐπεκράτει σιγὴ λυπηρὰ καὶ μόνον ἀπὸ τοῦ πλησίον δάσους ἠκούοντο αἱ ἀηδόνες, αἱ ὁποῖαι μὲ μελῳδίας γλυκείας ἐφαίνοντο ἑορτάζουσαι τὴν εὐτυχίαν τοῦ βίου των καὶ τοὺς ἔρωτάς των. Ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη ἀποπερατώσῃ τὸν καθημερινὸν αὐτοῦ δρόμον καὶ ρίπτων μετ' ἀγάπης εἰς τὴν γῆν τὸ τελευταῖον τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ βλέμμα, ἐκρύπτετο ὄπισθεν τοῦ δυτικοῦ ὄρους.

Τότε ὁ Θεόφρων ἐκάθησε μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐπὶ μικροῦ ὑψώματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἠδύνατο νὰ βλέπῃ τὸ χαριτωμένον τοπεῖον, τὸ ὁποῖον ἐξετείνετο πρὸ αὐτοῦ, θαυμάσιον ἰδίως διὰ τὴν ποικιλίαν του, διότι περιελάμβανε κήπους καὶ λειμῶνας, ἀγροὺς καὶ δάση καὶ ποταμοὺς καὶ χωρία. Πατὴρ καὶ υἱὸς ἐσιώπων καὶ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο ὅτι εἶχε παραδοθῇ εἰς τὰς σκέψεις, τὰς ὁποίας ἡ μαγευμένη φύσις τῷ ἐνέπνεεν. Ἐπὶ τέλους ὁ Θεόφρων ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ υἱοῦ του καὶ ἔθλιψεν μετὰ τρυφερότητος, ᾐσθάνθη δὲ ἐπὶ τῆς ἰδικῆς του τὰ χείλη τοῦ Κλέωνος τρέμοντα καὶ ἐναποθέτοντα θερμὸν παιδικὸν ἀσπασμόν.

Παιδί μου, εἶπε τότε ὁ Θεόφρων πρὸς τὸν υἱόν του, ἐν ᾧ ἐσπόγγιζε τοὺς ὀφθαλμούς του: — Πλησιάζει ὁ καιρός, κατὰ τὸν ὁποῖον πρόκειται νὰ ἀποχωρισθῶμεν. Σὺ θέλεις ἀναλάβῃ μόνος τὴν μεγάλην θαλασσοπορίαν τοῦ βίου, ἡ ὁποία εἶναι πλήρης κινδύνων, χωρὶς νὰ ἔχῃς οὐδὲ μακρόθεν τὴν ὁδηγίαν καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ πατρός σου. Ἀλλ' ἡ ψυχή μου θὰ εἶναι διαρκῶς πλησίον σου καὶ θὰ σὲ παρακολουθῇ μετ' ἀγάπης καὶ θερμῶν εὐχῶν ὅπου δήποτε ἡ θεία πρόνοια ἤθελε σὲ φέρῃ. Ἐλπίζω ὅμως, ὅτι, ὅταν ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι πλέον εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ὅταν ὁ οὐράνιος ἡμῶν Πατὴρ ἤθελεν ἀποχωρίσῃ τὸ ἀθάνατον πνεῦμα ἀπὸ τὸ ἀσθενὲς τοῦτο καὶ πεπαλαιωμένον σῶμα, ἵνα ὁδηγήσῃ αὐτὸ εἰς ἄλλο τι μέρος τοῦ ἀπείρου κόσμου, ἐλπίζω, λέγω, ὅτι θὰ εἶναι διαρκῶς πλησίον σου ὁδηγὸς καὶ ἀντιλήπτωρ αὐτὸς οὗτος ὁ οὐράνιος ἡμῶν πατήρ, ἂν βαδίζῃς πάντοτε ἐπὶ τῆς εὐ-

θείας ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος ἐχάραξεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ θὰ πράξῃς τοῦτο βεβαίως ἡ καρδία σου, τὴν ὁποίαν καλῶς γνωρίζω, εἶναι δι' ἐμὲ ἀρίστη ἐγγύησις περὶ τούτων. Ἐλθὲ εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ἀγαπητὸν τέκνον, ἡ πάλλουσα καρδία σου ἂς δώσῃ εἰς τὴν ἰδικήν μου τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι οὐδέποτε θέλει μεταμεληθῇ ἀναλαμβάνουσα τοιαύτην ὑπόσχεσιν, ὅτι οὐδέποτε θέλει μεταμεληθῇ ἀναλαμβάνουσα τοιαύτην ὑποχρέωσιν.

Ὁ Κλέων ἐρρίφθη μετ' ἀγάπης εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρός του, ἐπὶ πολὺ δὲ πατὴρ καὶ υἱὸς ἔμειναν οὕτω περιπτυσσόμενοι ἀλλήλους ἐν βαθείᾳ καὶ σιωπηλῇ συγκινήσει.

Τέλος ὁ πατὴρ συνελθὼν ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ οὕτως:—Υἱέ μου πρόκειται νὰ διαπλεύσῃς πέλαγος ταραχῶδες, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ συναντήσῃς πολλοὺς σκοπέλους. Καὶ ἐγὼ διέπλευσα τὸ πέλαγος τοῦτο καὶ διέτρεξα μεγάλους κινδύνους· ἠδυνήθην ὅμως μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ νὰ φθάσω σῶος καὶ κάτοχος οὐχὶ μικρᾶς πείρας εἰς τοῦτον τὸν μικρὸν καὶ ἀσφαλῆ λιμένα καὶ νὰ ἀγκυροβολήσω εἰς αὐτόν. Ὅτε ἐγὼ κατὰ πρῶτον ἐξέπλευσα, δὲν εἶχον πλησίον μου κανένα φίλον πρεσβύτερον, δυνάμενον νὰ δώσῃ εἰς ἐμὲ καλὰς συμβουλάς, ὤφειλον δὲ δι' ἰδίας δαπάνης, πολλάκις πολὺ μεγάλης, νὰ πορισθῶ τὴν περὶ τὸν βίον λεγομένην σοφίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀναπόφευκτος διὰ τὸ ἐπικίνδυνον τοῦτο ταξείδιον. Ἤδη εἶμαι κάτοχος τῆς σοφίας ταύτης, νομίζω δὲ ὅτι δὲν πρέπει νὰ φέρω αὐτὴν μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν τάφον. Εἶναι αὕτη ἡ μόνη κληρονομία, τὴν ὁποίαν δύναμαι νὰ ἀφήσω εἰς σὲ τὸν μονογενῆ υἱόν μου. Πρέπει δὲ νὰ εἶσαι εὐχαριστημένος διὰ τοῦτο· θὰ ἀποκτήσῃς πλουσίαν κληρονομίαν, ἐὰν γνωρίζῃς νὰ χρησιμοποιήσῃς καταλλήλως αὐτήν. Ἄκουε λοιπὸν μετὰ προσοχῆς καὶ φρόντιζε νὰ μὲ διακόπτῃς, ἐὰν ὑποπίπτων εἰς τὸ σύνηθες ἐλάττωμα τοῦ γήρατος, παρασυρθῶ εἰς ἀκράτητον φλυαρίαν. Διότι ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ σοὶ ὁμιλήσω αὐτὴν τὴν ἑσπέραν μόνον περὶ ἐκείνων, ἅτινα μοὶ φαίνονται ἀναγκαῖα πρὸς προπαρασκευήν σου διὰ τὸ μέλλον ἐπάγγελμά σου.

Πρὸ παντὸς ἄλλου ἔχε τοῦτο ὑπ' ὄψει, Κλέων μου! Ὅστις θέλει νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς τὰ ἐκτὸς ἐπωφελῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ τοὺς ἄλλους, «πρέπει πρῶτον νὰ ἐνεργήσῃ ἀποτελεσματικῶς ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του». Ὦ πόσοι ἄνθρωποι ὑπάρχουσιν, οἱ ὁποῖοι ἔμαθον πολὺ ἀργὰ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἐπανακτήσωσι τὸν οὕτως ἀπολεσθέντα χρόνον — ὅστις ὅμως δυστυχῶς δὲν ἐπανέρχεται—μὲ αὐτὸ τῆς καρδίας των τὸ αἷμα!

Ὁ Ἀρχιμήδης ἐζήτει ἓν σταθερὸν σημεῖον, ἵνα κινήσῃ ἀπὸ τὴν θέσιν της ὁλόκληρον τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν. Καὶ εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον τὸ αὐτὸ συμβαίνει· ἐκεῖνος δηλ. ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἀσκήσῃ ἐπίδρασίν τινα μεγάλην ἢ μικράν, πρέπει νὰ ἔχῃ ἓν σταθερὸν σημεῖον. Καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ εὑρίσκηται ἐντὸς αὐτοῦ. Ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος διευθύνει τὰς δυνάμεις του πρὸς τὴν περιφέρειαν, χωρὶς νὰ στερεώσῃ ἐπαρκῶς τὸ κέντρον τοῦ κύκλου τῆς δράσεώς του!

Ἀλλ' ἂς ὁμιλήσω καλλίτερον ἄνευ παρομοιώσεως. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ἀναλάβῃ ἔργα κοινωφελῆ — προϋποθέτω δὲ ὅτι ὁ τίμιος καὶ εὐσυνείδητος ἄνθρωπος πρὸς οὐδένα ἄλλον σκοπὸν θέλει νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς δυνάμεις του, εἰμὴ πρὸς τοῦτον — πρέπει ἐκ τούτου νὰ ἀρχίσῃ, νὰ βελτιώσῃ δηλ. τὸν ἑαυτόν του, νὰ προσκολληθῇ στερεῶς εἰς ὅτι ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ εὐγενὲς καὶ καλόν, οὕτω δὲ νὰ αἰσθανθῇ τοσαύτην ἐσωτερικὴν εὐχαρίστησιν, ὥστε ἡ καρδία του νὰ μὴ δύναται νὰ δεχθῇ πλέον ἄλλην, ἀλλὰ νὰ αἰσθάνεται μόνον τὴν ἀνάγκην νὰ ἀφήσῃ πλέον αὐτὴν νὰ ἐκρεύσῃ καὶ πρὸς τὰ ἔξω, ἵνα οὕτω μεταδοθῇ καὶ εἰς ἄλλα ἔμψυχα ὄντα. Κλέων μου! υἱέ μου! Θέσον τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ ἐξέτασον ἐὰν εὑρίσκεται ἐν αὐτῷ τὸ ἓν τοῦτο, «τοῦ ὁποίου ἔστι χρεία». Εἶσαι πεπεισμένος, ὅτι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ ἀληθές, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἠθικὸν ἐρριζοβόλησε πράγματι εἰς τὴν καρδίαν σου, ὅτι προσεπάθησες πάντοτε καὶ ἐξακολουθεῖς καθημερινῶς καὶ διὰ παντὸς τρόπου νὰ χαλιναγωγῇς πάσας τὰς κλίσεις σου καὶ νὰ ὑποβάλῃς αὐτὰς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ λόγου καὶ τῆς συνειδήσεως; ὅτι ἡ ἁμαρτία παντὸς εἴδους φαίνεται εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἄσχημος καὶ ἀπεχθὴς καὶ ὅτι τὸ ἠθικόν σου συναίσθημα ἔχει ἐπὶ τοσοῦτον ὀξυνθῇ καὶ ἐξευγενισθῇ, ὥστε νὰ δύνασαι νὰ ἀναγνωρίσῃς τὸ κακὸν καὶ τὸ αἰσχρὸν ὑπὸ ὁποῖον δήποτε προσωπεῖον καὶ ἂν παρουσιάζηται τοῦτο, ἔστω καὶ τὸ πλέον ἑλκυστικόν, καὶ νὰ αἰσθανθῇς δι' αὐτὸ ἀποστροφήν, καὶ νὰ τρέμῃς πρὸ αὐτοῦ; ἀναγνωρίζεις τέλος εἰς τὸν ἑαυτόν σου τὴν δύναμιν νὰ οἰκειοποιῆσαι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν περισσότερον τὰς καλὰς ταύτας διαθέσεις, ἵνα οὕτως ἀπὸ βαθμίδος εἰς βαθμίδα δυνηθῇς νὰ ἀνέλθῃς εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖνο τῆς ἠθικῆς τελειότητος, ἡ ὁποία εἶναι προσιτὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἴσελθε μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν εὐλογίαν θαρραλέως εἰς τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἡ θεία πρόνοια θέλει χαράξῃ εἰς σέ· εἴσελθε εἰς αὐτὴν θαρραλέως καὶ μεῖνον βέβαιος ὅτι αἰσίως θὰ διανύσῃς τὴν ὁδὸν ταύτην, καὶ ὅτι τὸ τέρμα, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ φθάσῃς, θὰ εἶναι τῷ ὄντι λαμπρόν.

Ἐὰν ὅμως δὲν δύνασαι—εἴθε δὲ ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἀξιώσῃ νὰ μὴ ἔχῃς ἀνάγκαν νὰ σκεφθῇς ποτὲ περὶ τούτου, οὐδὲ νὰ δείξῃς εἰς ζήτημα τόσον σπουδαῖον τὴν ἐλαχίστην ἐπιπολαιότητα — ἐάν, λέγω, δὲν δύνασαι νὰ δώσῃς περὶ τούτου εἰς τὸν ἑαυτόν σου ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν, ὦ τότε θὰ εἴπῃ ὅτι δὲν εἶσαι παρεσκευασμένος ἀκόμη διὰ κανὲν ἔργον, καὶ ὅτι διὰ παντὸς τρόπου πρέπει νὰ ἐπιδοθῇς εἰς τοῦτο τὸ προκαταρκτικὸν ἔργον, τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀναγκαῖον, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἠθικῆς βελτιώσεως σοῦ τοῦ ἰδίου. Διότι—πίστευσον δὲ εἰς τὸν γέροντα πατέρα σου, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ σὲ ἀπατήσῃ καὶ ὁ ὁποῖος περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων του ὁρκίζεται εἰς τὴν λευκήν του κόμην καὶ εἰς τὴν ἐλπίδα μιᾶς μελλούσης ζωῆς αἰωνίας καὶ μακαρίας—οὔτε μία διαρκὴς καὶ ἀληθὴς εὐτυχία εἶναι δυνατὴ διὰ τὸν ἀδιόρθωτον ἄνθρωπον, οὔτε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δὲν αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἐσωτερικῶς εὐτυχῆ διὰ τῆς πεποιθήσεως, τὴν ὁποίαν ἔχει περὶ τῆς ἀρετῆς του, δύναται νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀποτελεσματικῶς καὶ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἄλλους εὐτυχεῖς.

Μ. Κ. Σακελλαρόπουλος

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

Πολλαχοῦ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν δημοδιδασκάλων ἀμφοτέρων τῶν φύλων τελοῦνται θρησκευτικὰ μνημόσυνα ἐν τοῖς ναοῖς καὶ δεήσεις εἰς τὰ οὐράνια. Ὕψη ἀναπέμπονται ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Πετρίδου, ὅστις εἴτε ὡς τμηματάρχης εἴτε ὡς ὑπουργὸς συνετέλεσε, ἵνα ἡ Δημοτ. Ἐκπαίδευσις ἀνυψωθῇ εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν εὐεργετικὴν αὐτῆς θέσιν καὶ φωτίζει λαμπρότερον καὶ ἀφθονώτερον σύμπαν τὸ Ἔθνος.

Σεμνυνόμεθα ἐπὶ τοῦτο καὶ προτρέπομεν καὶ τοὺς ἄχρι τοῦδε ὑστερήσαντας, ὅπως μιμηθῶσι τοὺς τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἀίδιον μνήμης σορὸν ἐκεῖνον ἄνδρα ἀποτίσαντας συναδέλφους, καθ' ὅτι, ὡς εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ εὐεργεσία εἶνε πρᾶξις ἀντεχομένη τῶν ἀκροτάτων ἄκρων τῆς ἠθικῆς τοῦ κόσμου διατάξεως, ἐξ ἴσου ἀληθὲς τυγχάνει ὅτι καὶ τὸ κάλλος τῆς ἠθικῆς ἀνταποδόσεως ἐλέγχει βάθη καλοκαγαθίας τῶν εὐεργετηθέντων ἀμέτρητα.

Ἀποτίοντες λοιπὸν ἱερὰν ὀφειλὴν τιμῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἅτε ἀριδήλως καταδεικνύοντες τῇ τε πολιτείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ ὅτι ἐμφορούμεθα ὑπὸ πασῶν τῶν ὑψηλῶν ἀρετῶν, αἵτινες δέον νὰ ἐμφυτευθῶσι τῇ ἐμπιστευομένῃ ἡμῖν νεολαίᾳ, ὅτι εἴμεθα ἀντάξιοι τούτέστιν τοῦ ὑψηλοῦ ἔργου, ὅπερ ἀνετέθη ὑμῖν.

Καὶ ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς ἐκπληροῦμεν ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν ἱερὸν χρέος, προκαλοῦμεν ἐξ ἄλλου τὴν ἔλλογον ἅμιλλαν καὶ σώφρονα ἀντιφιλοτιμίαν τῶν μεταγενεστέρων, ὅπως συνεχίσωσι τὸ ἀρξάμενον μέγα ἔργον καὶ οὐ μόνον τὴν Στοιχειώδη

Ἐκπαίδευσιν ἀλλὰ καὶ τὴν Μέσην καὶ Ἀνωτέραν βελτιώσωσιν, ὅτε καὶ τὸ Ἔθνος ἡμῶν θέλει ὑψωθῇ εἰς σφαίρας ζηλευτὰς καὶ εὐτυχεῖς.

Τέλος διὰ τῆς τελέσεως γενικῶν μνημοσύνων ὑπὸ τῶν ἀπανταχοῦ τοῦ Κράτους δημοδιδασκάλων καταδηλοῦται ὅτι οὗτοι παρακολουθοῦσι τὰ ὑπὸ τῆς πολιτείας τελούμενα καὶ ἀντιλαμβάνονται ὀρθῶς τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωνιζομένων πρὸς δὲ ὅτι εἶναι ἀληθεῖς κέρδεροι τοῦ μέλλοντος αὐτῶν καὶ τοῦ ἔθνους.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Πετρίδου

Οἱ ἐν Πειραιεῖ δημοδιδάσκαλοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων φόρον εὐγνωμοσύνης ἀποτιόντες πρὸς τὸν εὐεργέτην τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως ἀείμνηστον Δημ. Πετρίδην ἐτέλεσαν σεμνότατον καὶ μεγαλοπρεπέστατον ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον χοροστατοῦντος τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου Σ. Μεθοδίου, καθ' ὃ παρέστησαν πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ μεταστάντος, ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν Δ. σχολείων καὶ πολλοὶ λόγιοι ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Ἐπιμνημοσύνους λόγους ἐξεφώνησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μεθόδιος καὶ οἱ δημοδιδάσκαλοι κ. κ. Β. Βόγιας καὶ Π. Δημητρόπουλος.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΜΝΗΣΥΝΟΣ
Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Β' Δημοτικοῦ σχολείου Πειραιῶς κ. Βασιλείου Βογιᾶ ἐν τῷ ἐκεῖ ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος κατὰ τὸ ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ εὐεργέτου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως Δημητρίου Πετρίδου.

ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς, πᾶσαι αἱ ἐκφάνσεις αὐτῆς διακηρύττουσιν ὅτι αὐτὴ εἶνε μόριον αὐτοῦ τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Στέντωρ ὅμως καὶ σφραγιδοφύλαξ πρὸς τοῦτο πασῶν τούτων ἡ εὐγνωμοσύνη τυγχάνει. Δι' αὐτὴν δὲν ὑπάρχει χρονολογία· διότι συνεγεννήθη μετὰ τοῦ ἀνθρώπου· οὐδ' ἰδιαιτέρα Πατρίς· διότι Πατρίδα ἔχει σύμπασαν τὴν οἰκουμένην. Ἀφότου ἀνεφάνη ἡ ἀνθρωπότης καὶ εἰς οἱανδήποτε βαθμίδα τῆς κλίμακος τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς καὶ ἂν εὑρίσκετο, ταύτην ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν ἐξῆρεν. Καὶ ἂν εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐπιβάλληται ὡς ἀνταπόδοσις εὐεργεσίας, εἰς τοὺς Ἕλληνας δημοδιδασκάλους, οἵτινες εἶνε τεταγμένοι ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ὅπως μορφώσωσι τοὺς μέλλοντας Ἕλληνας πολίτας ἀξίους τῆς Πατρίδος καὶ τῶν προγόνων, εἶνε ἱερὰ ὀφειλή. Εὐεργέτησε τὸν κλάδον τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὁ ἀείμνηστος Δημ. Πετρίδης, καὶ δι' αὐτοῦ σύμπαν τὸ Ἔθνος. Εὐηργέτησε τὸν ἕλληνα δημοδιδάσκαλον καὶ αὐτὸς δὲν δύναται ἢ νὰ εἶναι εἰς ἀεὶ εὐγνώμων. — Τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο τέκνον τῆς εὐάνδρου Κορινθίας ὁ Δημ. Πετρίδης, οὗ τὸν βίον καὶ τὴν ἐν πᾶσι δρᾶσιν δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ ἐξιστορίσω, ὑμῖν φοβούμενος μήπως πάθω, ὅτι οἱ ἐπιχειροῦντες νὰ περιγράψωσι καὶ ἐξυμνήσωσι τὸν Ἥλιον, βαπτισθεὶς ἐκ νεαρωτάτης αὐτοῦ ἡλικίας εἰς τὰ νάματα τῆς ἀκενώτου πηγῆς, τῆς ἑλληνικῆς σοφίας, καὶ ἀναστεαφεὶν παιδιόθεν τοὺς ἕλληνας συγγραφεῖς τοὺς ἀναβιβάζοντας τὸν ἄνθρωπον διὰ τοῦ πνεύματος πρὸς τὸν Θεὸν δὲν ἠδύνατο ἅμα ἐγένετο ἀνὴρ ἢ νὰ κηρύξῃ πόλεμον ἐξοντώσεως κατὰ τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ σκότους, ἅτινα μακραίων δουλεία εἶχε ἐπιβάλλει εἰς τὰ τέκνα τῆς χώρας τῶν Θεῶν· εἰς τὰ τέκνα τῆς χώρας ἡμῶν ἅτινα καυχώμενα, ἄλλοτε ἐβροντοφώνουν διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ὀλυμπίου Περικλέους, εἰς σύμπασαν τὴν οἰκουμένην. «Φιλοκαλοῦμεν μετ' εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλθακίας». Ὀξὺς καὶ ὁρμητικὸς ἐπῆλθε κατὰ τῶν φοβερωτάτων ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος μας, τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαθείας ὁ Δημ. Πετρίδης, συναρωγὸν καὶ συνεπίκουρον ἔχων τὴν ἐπιζῶσαν ὑψηλὴν πολιτευομένην κορυφήν, τὸν Θεόδωρον Π. Δηλιγιάννην. Ἀρχαία καὶ νέα ἱστορία τῆς προόδου τῶν λαῶν προσῆλθον αὐτόκλητοι σύμμαχοί των. Ἡ ἱστορία τόσον διὰ τῶν πραγμάτων, ὅσον καὶ διὰ στόματος τῶν ἐπισημοτέρων πολιτικῶν, τῶν ἐξοχοτέρων στρατηγῶν καὶ τῶν ὑψηλοτέρων πνευμάτων βοᾷ, ὅτι βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἐν γένει προόδου παντὸς Ἔθνους ἐξαρτᾶται οὐχὶ ἐκ τοῦ πλούτου, οὐδ' ἐκ τοῦ πλήθους τῶν λογχῶν, τῶν ἰσχυρῶν συμμάχων, ἢ τῶν ἀποικιῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ποιότητος τῶν δημοτικῶν του σχολείων. Ἀλλ' ἡ χώρα ἡμῶν ἡ τὸν κόσμον σύμπαντα γαλουχήσασα εἶχε δημοτικὸν σχολεῖον πρὸ τοῦ 1878; Μάρτυρες πάντες οἱ ὑπὲρ τὰ τριάκοντα

ἔτη γεγονότες. Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀντὶ νὰ εἶνε, ὡς ὄφειλε, ναὸς τῆς ἐπιστήμης, τόπος τέρψεως μορφώνων καὶ ἐπιρρωννύων τὰ σώματα καὶ τὰς τρυφερὰς ψυχὰς τῶν παίδων, ἐν αἷς «πλάττεται καὶ ἐνδύεται τύπος ὃν ἄν τις βούληται ἐνσημήνασθαι ἑκάστῳ» κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα, ἐθεωρεῖτο καὶ ἦτο δυστυχῶς οἶκος τρόμου καὶ στρεβλωτήριον τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων. Ἡ κατάστασις ὅμως αὕτη ἤρχισε νὰ πκύη καὶ σὺν αὐτῇ νὰ ἐκλείπῃ καὶ ἡ ἀμάθεια καὶ τὸ σκότος, ἀφ' ἧς ὁ ἀείμνηστος Δημήτριος Πετρίδης ἔγεινε τμηματάρχης τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τὸ 1878. Πρῶτον μέλημα τοῦ ἐθνικωτάτου ἐκείνου ἀνδρὸς ἦτο ἡ σύστασις Διδασκαλείων κατὰ τὸ πρότυπον τῶν ἐν Γερμανίᾳ τοιούτων, ἅτινα καὶ ὄντως ἀπέφερον τοὺς προσδοκωμένους καρπούς. Πράγματι οἱ ἐξ αὐτῶν ἀπόφοιτοι ἦσαν τοιοῦτοι οἵους ἐφαντάσθη τοὺς ἕλληνας διδασκάλους ὁ ταμίας τῶν ἑλλήνων συγγραφέων, ὁ Πλούταρχος «τοῖς βίοις ἀδιάβλητοι, τοῖς τρόποις ἀνεπίληπτοι καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἄριστοι». Ἀλλ' ἐνῷ ἐξήρχοντο ὄχι ἄριστα συγκεκροτημένοι καὶ ἔμπλεοι θείου ἐνθουσιασμοῦ ἐπεδίδοντο εἰς τὸ ἔργον αὐτῶν, μετὰ ἕν, δύο, ἢ τὸ πολὺ πέντε ἔτη, πολλοὶ ἀπεσύροντο ἐπιδιδόμενοι εἰς ἄλλα. Οἱ δὲ λοιποὶ μονονουχὶ πάντες ἐφαίνοντο ἀπογοητευμένοι.

Τί τὸ αἴτιον; Ἡμεῖς οἵτινες διδάσκομεν τοὺς ἄλλους νὰ συνειθίσωσι ν' ἀτενίζωσι ἀδεῶς τὴν ἀλήθειαν, πρέπει σαφῶς νὰ τὸ ἐξηγήσωμεν. Ἂν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν πάσης ἐργασίας ἀπαιτεῖται ψυχικὴ γαλήνη, διὰ τὸ ἔργον τοῦ δημοδιδασκάλου αὕτη χρειάζεται εἰς τὸν ὕπατον βαθμόν. Εἶνε ἀνάγκη, ὅταν οὗτος εἰσέρχεται εἰς τὸ σχολεῖον νὰ λησμονῇ τελείως, μὰ τελείως τὸν ἄνθρωπον μὲ ὅλα του τὰ πάθη καὶ τὰς δοσοληψίας καὶ νὰ περιβάλληται νοερῶς τὴν ἱερὰν διδασκαλικὴν τήβεννον. Ἀλλ' ἦτο δυνατὸν τοῦτο, ἀφοῦ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰ νεύματα καὶ τοῦ τελευταίου κομματάρχου, ἀφοῦ ἡ θέσις αὐτοῦ ἦτο ἐξηρτημένη; Ὄχι· ποτέ. Τοῦτο μετὰ πολλῆς λύπης ἔβλεπεν ὁ ἀείμνηστος Δημήτριος Πετρίδης, καὶ δὲν ἔβλεπε τὸν χρόνον καθ' ὃν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν παντὸς ἐπηρεασμοῦ. Μόλις δὲ τὸ 1895 ἐγένετο ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ἔχων θείᾳ εὐδοκίᾳ συνεπίκουρον καὶ πάλιν τὸν Θεόδωρον Δηλιγιάννην, ὅστις ἦτο καὶ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ πρῶτον του νομοθετικὸν ἔργον ἦτο ὁ ἐν ἰσχύϊ ἤδη περὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' Νόμος. Δι' αὐτοῦ οὐ μόνον ἀπήλλαξε τὸν δημοδιδάσκαλον πολιτικῆς, οὐ μόνον κατέστησεν αὐτὸν ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς ἀνεξάρτητον, ἀλλὰ καὶ περὶ καταλλήλων διδακτηρίων ἐφρόντισε καὶ διὰ καταλλήλων σχολικῶν ὀργάνων ἐπροίκισε τὰ σχολεῖα, ὧν ἄνευ καὶ ὁ κάλλιστος τῶν διδάσκαλων ἀποτυγχάνει εἰς τὸ ἔργον του. Ἦτο ὄνειρον, ἦτο σκοπὸς τοῦ βίου, τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Πετρίδου τοῦτο. Ὅσοι δὲ ηὐτύχησαν νὰ γνωρίζωσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ πλησίον θὰ ἐνθυμῶνται ἀκόμη τοὺς λόγους του· «Θέλω νὰ βελτιώτω τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἂς ἀποθάνω». Καὶ ἐπέτυχε μὲν εὐτυχῶς τὸ πρῶτον, ἀλλὰ ἐγένετο δυστυχῶς καὶ τὸ δεύτερον. Ἰδοὺ διατί εὐγνωμονοῦντες οἱ δημοδιδάσκαλοι τελοῦμεν εἰς αὐτὸν τὸ δεύτερον μνημόσυνον ἐν Πειραιεῖ μετὰ ἑξαετῆ εἰς Κύριον ἀνάπκυσιν αὐτοῦ. Ἰδοὺ διατί ἐκαλέσαμεν ὑμᾶς ἵνα ἑνώσητε μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις σας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· καὶ οὐχὶ τόσον δι' αὐτόν· διότι οἱ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ ἐργαζόμενοι, οἱ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος μοχθοῦντες παρὰ Κυρίῳ ἀναπαύονται καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εὐλογοῦνται, ἀλλ' ἵνα παρακινήσωμεν εἰς ἔλλογον ἅμιλλαν καὶ σώφρονα ἀντιφιλοτιμίαν, πάντας τοὺς δυναμένους νὰ δράσωσιν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φιλτάτης Πατρίδος, ὑπὲρ ὧν, ἀφοῦ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν θείαν ἀρωγὴν πρὸς τοῦτο, ἃς ἀναφωνήσωμεν μετὰ πάντες: αἰωνία σου ἡ μνήμη Δημήτριε Πετρίδη ἀναμορφωτὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, αἰωνία σου ἡ μνήμη.

Ἐν Πειραιεῖ 11 Ἰανουαρίου 1902.

Βασίλειος Βογιᾶς

ΟΜΙΛΙΑ
ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΛΑΪΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΝ ΚΑΡΔΙΤΣΗ
ὑπὸ Δ. ΔΕΠΟΥ Δημοδιδασκάλου

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Αἱ εὐγενέστεραι πράξεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ αἱ τελειότεραι ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς συντελοῦνται

διὰ τῶν ἀτόμων ἐκείνων, ἅτινα συνασπισθέντα καὶ ἀπὸ σκοποῦ βαδίσαντα, ἤχθησαν εἰς πέρας· τούτου ἕνεκα αἱ ἑταιρεῖαι, οἱ ὅμιλοι καὶ οἱ σύλλογοι, συντελοῦσι πολὺ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν καὶ ἐνσάρκωσιν, μιᾶς ἰδέας, μιᾶς γνώμης. Διὰ τοῦτο ὅπου πόλις, ὅπου κώμη, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωσι, σύλλογοι, ἑταιρεῖαι καὶ ὅμιλοι. Τὰ τοιαῦτα εἶνε μέσα ἐξανθρωπιστικὰ καὶ ἐκπολιτιστικά, εἶνε μέσα λυσιτελῆ καὶ τελεσφόρα, πρὸς διάδοσιν ἀρχῶν ὑγιῶν καὶ σωφρόνων ἰδεῶν· εἶναι τέλος σχολαὶ οἱ σύλλογοι, τοῦ σύμπαντος πληθυσμοῦ τῆς πόλεως· καὶ ὅπου τοιαῦτα ὑπάρχουσι, ἐκεῖ καὶ τρανοτάτη ἀπόδειξις τοῦ βαθμοῦ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐξημερώσεως.

Πόλεις τινὲς δὲν ἔχουσι συλλόγους· ἐκεῖ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωσι· διότι ἡ ὕπαρξις συλλόγων καὶ τοιούτων τινῶν σωματείων εἶναι ἀψευδὲς τεκμήριον, ὡς εἴπομεν, τοῦ βαθμοῦ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς καθ' ὅλου ἀναπτύξεως. Ἄλλαι πόλεις ἔχουσι τοιούτους καὶ δι' αὐτῶν κατορθοῦσι θαύματα ἐν τῇ καθόλου ἐξελίξει καὶ τῷ βίῳ αὐτῶν. Οἱ σύλλογοι δὲ εἰς πολλοὺς καὶ κατ' ἀρχὰς μάλιστα, σκοποὺς δὲν δύνανται νὰ ποβλέψωσι ταὐτοχρόνως· καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἐπιβάλλεται καὶ καθίσταται ἀναγκαιότατον, ἡ σύστασις διαφόρων συλλόγων, διαφόρους ἐθνωφελεῖς σκοποὺς ἐπιδιωκόντων.

Ἐν τῇ πόλει μας ὑπάρχει ὁ Σύλλογος «ἡ Ἀθηνᾶ». Ὁ Σύλλογος οὗτος ἄριστα ἐκπληροῖ τὸν προορισμόν του, καὶ ἂν καὶ μετέβαλε τὸν ἀρχῆθεν σκοπόν του καὶ μετεβλήθη ἐξαίφνης ἡ Ἀθηνᾶ εἰς Ἀπόλλωνα, ἐν τούτοις κατήρτισε μουσικὴν ὀργανικὴν καὶ παρέχει τοῖς κατοίκοις ἀληθῆ ἀναψυχήν, προάγει δὲ καὶ καλλιεργεῖ τὸ μουσικὸν αἴσθημα καὶ δημιουργεῖ στερεὸν ἔδαφος, ἀληθοῦς ἐξανθρωπισμοῦ καὶ ἐξημερώσεως τῶν κατοίκων· διότι ἡ ἐπίδρασις τῆς Μουσικῆς εἶναι μεγίστη, δύναται νὰ συγκινήσῃ, νὰ τέρψῃ καὶ νὰ διδάξῃ. Δι' αὐτὸ τοῦτο ὁ Σύλλογος οὗτος εἶναι μέγιστον ἀπόκτημα τῆς πόλεώς μας· ἀργότερον ὁ Σύλλογος οὗτος δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ ἑτέρους σκοπούς 'Αλλ' εἰς σύλλογος μὲ μονομερῆ σκοπὸν δὲν ἀρκεῖ. Διότι δὲν ἀρκεῖ ἡ μονομερὴς ψυχαγωγία, ἡ τέρψις καὶ ἡ διδασκαλία τῶν ἀτόμων. Ἔχομεν ἀνάγκην πολλῶν ἐν μιᾷ πόλει, καὶ πρωτίστως ἔχομεν ἀνάγκην ἱδρύσεως **σχολῆς τῶν ἀπόρων,** κατὰ τὰ ἄριστα πρότυπα, καὶ **Γυμναστηρίου.** Ὑπὸ τοιούτων λοιπῶν ἰδεῶν ἐμπνεόμενοι πάντες, καὶ ὡς ἀπὸ ταὐτομάτου ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ τῶν σκέψεων καὶ τῶν γνωμῶν συναντηθέντες, συνήλθομεν ἐνταῦθα διὰ νὰ θέσωμεν, τύχῃ ἀγαθῇ, τὰς βάσεις τῆς μελλούσης ἐργασίας μας καὶ δράσεώς μας.

Μία εὐγενὴς καὶ ἡ αὐτὴ ἔμπνευσις μᾶς συνήγαγεν ἐνταῦθα. Ἡ εὐγενὴς αὕτη ἔμπνευσις εἶνε νὰ κατορθώσωμεν καὶ διοργανώσωμεν πρῶτον ἑσπερινὰς διαλέξεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας μεγάλως θέλομεν ὠφεληθῇ καὶ διδαχθῇ καὶ δεύτερον, ὅπως συστήσωμεν Σχολήν, δι' ἧς θέλομεν διδάξει πολλοὺς ἐκ τῶν τοῦ λαοῦ, μὴ δυναμένους εἴτε ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός των εἴτε ἐξ ἄλλων περιστατικῶν νὰκολουθήσωσι τὴν ἐν τοῖς Σχολείοις συντελουμένην μόρφωσιν καὶ διαπαιδαγώγησιν.

Καὶ πρῶτον περὶ διαλέξεων.

Ἡ διάλεξις εἶναι τερπνὴ διδασκαλία τὴν ὁποίαν ἀπευθύνομεν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀκόμη· διότι τὸ νὰ προπαρασκευασθῇ τις δεόντως καὶ ἀναπτύξῃ θέμα τι ἐπιμελῶς ἐκλελεγμένον, ἐν μέσῳ ἐκλεκτῆς ὁμηγύρεως, ἀποτελουμένης ἐξ ἐπιστημόνων, ὅλων τῶν κλάδων, τοῦτο εἶναι μεγάλη ὠφέλεια εἰς τὸ ἄτομον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπὶ πολλὰς ὥρας θὰ ἐγκύψῃ ἐπὶ τοῦ γραφείου του καὶ πολλὰς σελίδας θὰ φυλλομετρήσῃ, καί, ἐπὶ πολὺ φιλοσοφῶν, θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἀνεύρῃ ἀλήθειας. Ἰδοὺ λοιπὸν διατὶ εἶναι ὠφέλιμοι αἱ διαλέξεις εἰς τὸν ποιοῦντα τοιαύτας. Ἐπίσης ὠφέλιμοι εἶναι καὶ εἰς τοὺς ἀκροατάς, οἵτινες πολλὰ θὰ διδαχθῶσι.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου κατ' εἰσήγησιν τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ ἀνεγνωρίσθησαν ἐσχάτως πρωτοβάθμιοι οἱ ἑξῆς δημοδιδάσκαλοι Ἀθηνῶν: Μιχαὴλ Θεοδωρακάκος, Γεώργ. Κούρτης, Φωκίων Φωτόπουλος καὶ Γεώργ. Γεωργακόπουλος. Οὕτω δὲ ἐν τῷ Νομῷ Ἀττικῆς δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λειτουργὸς τῆς Δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως, ὅστις νὰ ὑπηρετῇ μὲ ἀποδοχὰς κατωτέρας τοῦ βαθμοῦ, ὃν φέρει τὸ πτυχίον αὐτοῦ, προαχθέντων περὶ τοὺς 50 κατὰ τὴν διαρρεύσασαν διετίαν. Ὁ κ. Προφαντόπουλος, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν κ.κ. Ἐπιθεωρητῶν — κατενόησαν ὅτι, ἵνα ὁ δημοδιδάσκαλος ἀφιερωθῇ πρὸς τὸ ἑαυτοῦ ἔργον, δεῖται ψυχικῆς γαλήνης, ἥν τινα οὐδέποτε δύναται νὰ ἔχῃ, ἐὰν αἰσθάνηται ἑαυτὸν ἀδικούμενον καὶ δὴ ἐξ ἀδιαφορίας ἐκείνων ἀκριβῶς, οἵτινες ἔχουσι ταχθῇ ὡς φρουροὶ τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, διότι ὡς καὶ ἄλλοτε ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ γράψωμεν, μόνον ἐξ οὐχὶ ὀρθῆς ἀντιλήψεως τῶν κ. κ. ἐπιθεωρητῶν μένει ἀθεράπευτον τὸ ἀδίκημα τοῦτο, καθ' ὅτι ὁ ἰσχύων Νόμος οὐδὲν κώλυμα πρὸς τοῦτο παρέχει. Εὐελπιστοῦμεν ὅθεν ὅτι καὶ οἱ ὑπολειπόμενοι τῶν κ. κ. Ἐπιθεωρητῶν, οἵτινες εὐτυχῶς εἶνε πολλοὶ ὀλίγοι, θέλουσι ἀποδώσει τοῖς ὑπ' αὐτοὺς ὑπαλλήλοις τὸ ἀναφαίρετον αὐτοῖς τοῦτο δίκαιον.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ

Μέχρι τοῦδε ἔχομεν ἐκδόσει ἀπὸ τοῦ π. 7βρίου 4 φυλλάδια τοῦ Περιοδικοῦ τούτου, τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀποστείλει πρὸς ἅπαντας τοὺς συναδέλφους· μανθάνομεν δὲ ὅτι ἔν τισι τόποις τινὲς δὲν ἔλαβον τινὰ τούτων. Πρὸς ἀσφαλῆ παραλαβὴν δέον οἱ συνάδελφοι ὅπως μᾶς γνωρίσωσι τὴν καταλληλοτέραν διεύθυνσιν ἕκαστος ἢ μᾶλλον καθ' ὁμάδας, ὅπου εἶναι δυνατόν, καὶ ὅπερ σπουδαίως θέλει διευκολύνει τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ Περιοδικοῦ.

Δηλοῦμεν προσέτι ὅτι ἐντὸς τοῦ δευτέρου δεκαημέρου τοῦ ἐλευσομένου μηνὸς Μαρτίου θὰ διορίσωμεν κατ' ἐπαρχίας ἢ δήμους τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Συνδέσμου κατὰ τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Καταστατικοῦ, οἵτινες τὰ μάλιστα θέλουσι διευκολύνει καὶ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ συνδέσμου. Εἰς πλείστας ὅμως ἐπαρχίας ἢ δήμους δὲν ἐγένετο ἀκόμη οὐδεὶς μέλος τοῦ Συνδέσμου, ἐν οἷς μὴ ὄντων μελῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προβῶμεν εἰς διορισμὸν ἀντιπροσώπων· ἐν τῷ περιοδικῷ καταχωροῦνται πάντα τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν ὡς καὶ ὁ τόπος ἔνθα ὑπηρετοῦσι· πρέπει δὲ νὰ ἐγγραφῶσι μέλη, ὅπως ἀπανταχοῦ διορισθῶσιν ἀντιπρόσωποι.

Παρακαλοῦμεν τοὺς συναδέλφους τοὺς ἀποτελοῦντας τοπικὸν σύλλογον, ὅπως μᾶς πέμψωσι τὸ Καταστατικόν των· σκεφθῶμεν δέ πως εἶνε δυνατὸν νὰ διατελῶμεν εἰς ἐπικοινωνίαν καὶ νὰ ἐξυπηρετῆται ὁ σκοπὸς καλλίτερον.

Μεριμνῶμεν καὶ ἐργαζόμεθα οὐχὶ ὑπὲρ ἀτομικῶν ἀλλὰ ὑπὲρ τῶν γενικῶν συμφερόντων, φρονοῦντες ὅ,τι ὁ ἀτομισμὸς διαιρεῖ καὶ καταστρέφει καὶ ἐπαγγέλματα καὶ ἔθνη, ἡ δὲ θυσία ὕλης τινος καὶ χρόνου χάριν τῆς ὁλότητος προάγει καὶ συνεπάγεται τὴν εὐδαιμονίαν πάντων.

Πρέπει δὲ νὰ εἶναι πεπεισμένοι οἱ συνάδελφοι, ἐγγραφόμενοι μέλη καὶ πληρόνοντες τὴν συνδρομήν των, ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦτο χρῆμα των διατεθήσεται μετὰ τῆς μεγαλειτέρας φειδοῦς πρὸς τοὺς κοινωφελεστέρους τῶν ἐπὶ γῆς σκοπῶν εἴτε δηλ. πρὸς ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἐστέλλομεν δωρεὰν εἰς πάντας τοὺς συναδέλφους καὶ μὴ μέλη τοῦ Συλλόγου πρὸς γενικὴν ἐπικοινωνίαν ἐπιφυλασσόμενοι νὰ διακόψωμεν τοῦτο εἰς ὅσους δὲν ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, ἐὰν οἱ πόροι τοῦ συνδέσμου δὲν ἐπιτρέπωσι τὴν ἀπανταχοῦ ἀποστολὴν αὐτοῦ εἴτε πρὸς ἄλλα ἔργα, τὰ ὁποῖα κρίνει ὠφέλιμα ὁ σύνδεσμος, π.χ. μετάφρασιν Γερμανικῶν ἢ Γαλλικῶν συγγραμμάτων περὶ τῶν μαθημάτων τοῦ δημ. σχολείου εἴτε πρὸς ἵδρυσιν μεγάρου τοῦ Συνδέσμου. Ταῦτα πάντα θὰ ἐπιδιώξῃ ὁ Σύνδεσμος καὶ ἐκ τῶν τακτικῶν αὐτοῦ πόρων μερίζων καὶ προορίζων τούτους πρὸς τοὺς ἀνωτέρω σκοπούς, ἐκ δωρεῶν καὶ ἄλλων προσόδων αὐτοῦ. Πάντα δὲ κατασταθήσονται ἐπιτευκτότερα, ἐὰν ἅπαντες εἴμεθα συνηνωμένοι.

Ἐν τέλει δὲ θέτομεν ὑπὸ συζήτησιν τῶν μελῶν τὴν ἑξῆς ἰδέαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐν ταῖς συνεδρίαις τοῦ συνδέσμου θὰ συζητήσωμεν.

«Δι' ἕκαστον διδακτικὸν βιβλίον εἰσαγομένον ἐν τοῖς δημοτ. σχολείοις ὁ συγγραφεὺς ἢ ὁ ἐκδότης αὐτοῦ νὰ πληρώνῃ εἰς τὸν Σύνδεσμον 1 ἢ 2 λεπτ. κατὰ τὸν ὄγκον τοῦ βιβλίου· τὸ δὲ ἐντεῦθεν εἰσπραττόμενον χρῆμα προωρισμένον δι' ὡρισμένον σκοπὸν ἢ πρὸς μετάφρασιν παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων ξένων ἢ πρὸς ἵδρυσιν μεγάρου τοῦ Συνδέσμου, νὰ κατατίθηται εἴς τινα Τράπεζαν. Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν προσχωρούντων εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπὲρ τοῦ Συνδέσμου εἰσφορὰν θὰ γράφωνται ἐν τῷ περιοδικῷ πρὸς γνῶσιν τῶν συναδέλφων».

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ἐκλογὴ τῶν ἀρχῶν τοῦ Συμβουλίου.—Ἐπιτροπὴ τοῦ Περιοδικοῦ.—Παιδαγωγικὰ συνέδρια.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου συνελθὸν ἐν ὁλομελείᾳ εἰς Συνεδρίαν τῇ 12 τρ. μ. ἐξελέξατο συμφώνως τῷ 10ῳ ἄρθρῳ τοῦ Καταστατικοῦ ἀντιπρόεδρον τὸν κ. Ν. Καρνέσην, Γεν. Γραμματέα τὸν κ. Ι. Μαχαίραν καὶ Ταμίαν τὸν κ. Κ. Οἰκονομίδην.

Ἐν δὲ τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 27ης ἐξελέξατο τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Περιοδικοῦ κατὰ τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Προέδρου κ. Γ. Ἀρβανίτου, τοῦ Γ. Γραμματέως κ. Ἰωάν. Μαχαίρα καὶ τοῦ κ. Ν. Βάγια δημοδιδασκάλου τῆς ἐνταῦθα 13 Δημοτ. σχολῆς τῶν ἀρρένων. Προσέτι ἀπεφάσισε, ὅπως ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ μηνὸς καλεῖται ὁ Σύλλογος, εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν πρὸς συζήτησιν θεμάτων Σχολικῶν καὶ Παιδαγωγικῶν. Ὅπως δὲ καταστῇ δυνατὴ καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συναδέλφων καὶ ἐν γένει δίδηται ἐπαρκὴς χρόνος πρὸς μελέτην τῶν θεμάτων, θὰ ὁρίζωνται πρὸ μηνὸς τοὐλάχιστον ταῦτα διὰ τοῦ περιοδικοῦ καὶ τῶν ἐφημερίδων. Αἱ δὲ γραπταὶ γνῶμαι τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συναδέλφων ὑποβαλλόμεναι ἐγκαίρως θὰ ἀναγινώσκωνται ἐν τῇ σχετικῇ συνεδρίᾳ.

Ὡς πρῶτον δὲ θέμα ὡρίσθη τὸ ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ εἰς τὸ φύλλον Δεκεμβρίου ἐπιστολῇ περὶ τῆς πρώτης ἀναγνώσεως προτεινόμενον ὑπὸ τοῦ συναδέλφου κ. Σωτ. Ψαροῦ καὶ τὸ ὁποῖον συζητηθήσεται τὴν 17 Μαρτίου ε. ε. ἔχει δ' οὕτω:

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

ΤΗΝ 17 ΜΑΡΤΙΟΥ 1902

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

Α'.) Ὕλη τῆς πρώτης ἀναγνώσεως.

α'.) Ποιὸν τῆς ὕλης: *Ἐρώτησις: Κεῖται ἡ ὕλη τῆς πρώτης ἀναγνώσεως, ὡς ὑφίσταται σήμερον καὶ ἀναγράφεται ἐν τοῖς ἀναγνωστικοῖς βιβλίοις, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου, ἐφ' οὗ καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἀξίωσις τοῦ παιδός, δι' ὃν αὕτη προώρισται; Ὑπέρκειται τοῦ ἐπιπέδου τούτου ἢ ὑπόκειται; Τίς δέον νὰ ᾖ αὕτη διὰ τὸν ἑλληνόπαιδα ἀπὸ ἀπόψεως καθαρᾶς ψυχολογικῆς;*

β'.) Ποσὸν τῆς ὕλης: *1) Εἶνε ἱκανὸς ὁ ἐν τῷ προασκητικῷ μέρει τῆς ἀναγνώσεως μηχανισμὸς τῆς πλοκῆς καὶ ἀναπλοκῆς τῶν φωνῶν τῶν γραμμάτων ὥστε νὰ ἀκονίσῃ μέχρι τοῦ ἐντελοῦς καὶ φωνητήρια ὄργανα; Ἐφαρμόζεται ὁ κανὼν τῆς παιδαγωγικῆς καὶ ἐνταῦθα «ἐκ τῶν εὐκολωτέρων πρὸς τὰ δυσκολώτερα;» 2) Ἀρκεῖ ἡ ὕλη τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ βιβλίου τῆς πρώτης ἀναγνώσεως;*

Β'.) Μέθοδος τῆς διδασκομένης ὕλης.

1) Ὑπάρχει ἀναγκαία περίπτωσις διὰ μεμελετημένον τρόπον παροχῆς τῆς ὕλης ταύτης εἰς τὸν ἐπταετῆ παῖδα; 2) Ποῖος εἶνε ὁ ἐκ τῆς πείρας ἀναβλαστήσας τρόπος ἢ μέθοδος τῆς διδασκαλίας τῆς ἀναγνώσεως ἐν τῇ ἐπταετῇ ταύτῃ ἡλικίᾳ.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συνάδελφοι, ὅπως πέμψωσιν ἐγκαίρως τὰς γνώμας των ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος, τὸ ὁποῖον συζητηθήσεται τὴν 17 Μαρτίου ε. ε.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

(Συνέχεια καταλόγου τῶν μελῶν τῶν καταβαλλόντων τὴν συνδρομήν).

110 Ν. Πρίντεζης Ἄνω Σύρος
111 Εὐστ. Βασιλείου Βραχάτι (Κορινθίας)
112 Ἀλ. Μακρυναίος Λαμία
113 Ἠλ. Μαρκόπουλος Μαρκόπουλον.

Δηλοῦμεν ὅτι ἔχουσι δημοσιευθῆ πάντα τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστειλάντων ἡμῖν τὴν συνδρομήν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ὑπενθυμίζομεν, ὅτι ἡ συνδρομὴ τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου εἶνε δρ. 2 καθ' ἑξαμηνίαν πληρωτέαι ἐντὸς τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν αὐτῆς καὶ ὅτι οἱ ἐγγραφόμενοι τὸ πρῶτον πληρώνουσι μόνον συνδρομὴν οὐχὶ δὲ δικαίωμα ἐγγραφῆς. Τὸ περιοδικὸν στέλλεται δωρεὰν εἰς τὰ μέλη.

Παρακαλοῦνται, ὅσοι τῶν κ. κ. συναδέλφων δὲν ἔλαβον τὰ προηγούμενα φύλλα τοῦ Περιοδικοῦ, ὅπως γνωρίσωσιν ἡμῖν τοῦτο, ἵνα ἀποστείλωμεν αὐτοῖς ταῦτα.

Τύποις Ἀποστολοπούλου